

Identyfikacja przez ekspertów ubezpieczeniowych zagrożeń związanych z użytkowaniem roweru

Maciej JAKUBOWSKI¹
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Złożono: 19 marca 2018; Zaakceptowano do druku: 28 maja 2018; Opublikowano: 31 stycznia 2019

Streszczenie. W ostatnich latach obserwuje się w Polsce wzrost liczby rowerzystów, co z kolei skutkuje większą liczbą wypadków drogowych z ich udziałem. Z punktu widzenia ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów kluczowe wydaje się zidentyfikowanie grup zagrożeń ubezpieczeniowych, które mogą wystąpić podczas użytkowania roweru. Zgodnie z teorią ryzyka eksperci postrzegają ryzyko w sposób obiektywny, czyli na podstawie dostępnych statystyk. Identyfikacji zagrożeń dokonano zatem w oparciu o wiedzę ekspertów ubezpieczeniowych zawartą w stworzonych przez nich produktach ubezpieczeniowych. Posłużono się analizą porównawczą ubezpieczeniowych produktów mieszkaniowych oraz przeznaczonych dla rowerzystów na polskim rynku ubezpieczeniowym. Efektem przeprowadzonego badania jest zidentyfikowanie grup zagrożeń od ognia i innych zdarzeń losowych, kradzieżowych, *casco*, odpowiedzialności cywilnej, następstw nieszczęśliwych wypadków, *assistance*, ochrony prawnej, a także zagrożeń wandalizmu oraz dewastacji.

Słowa kluczowe: ryzyko, rowerzysta, ekspert, ochrona ubezpieczeniowa.

Kody JEL: G22.

1. Wstęp

Najczęściej uprawianym sportem wśród Polaków jest jazda na rowerze [TNS Polska 2015]. Duże zainteresowanie tym sportem skutkuje coraz większą liczbą rowerzystów na drogach. Naturalnym skutkiem wzrostu liczby użytkowników rowerów jest zwiększenie liczby wypadków drogowych z ich udziałem. Ze względu na masowość jazdy rowerem oraz wypadkowość rowerzystów pojawia się potrzeba ich ochrony przed skutkami zagrożeń związanych z użytkowaniem roweru. Przy użyciu produktów ubezpieczeniowych można objąć ochroną zidentyfikowane przez ekspertów ubezpieczeniowych zagrożenia. Podkreślić trzeba, że eksperci ubezpieczeniowi są jednocześnie ekspertami w sferze zagrożeń. Z tego powodu produkty ubezpieczeniowe są doskonałym źródłem wiedzy na temat tego, co eksperci ubezpie-

¹ Kontakt z autorem: Maciej Jakubowski, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wydział Ekonomii, Katedra Ubezpieczeń, al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań; e-mail: mjakubowski05@gmail.com.

czeniowi zidentyfikowali jako potencjalne zagrożenie. Celem niniejszego artykułu jest uporządkowanie części wiedzy dotyczącej ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów, a zwłaszcza wyodrębnienie zidentyfikowanych przez ekspertów ubezpieczeniowych grup zagrożeń związanych z użytkowaniem roweru. Analiza oferty produktowej polskiego rynku ubezpieczeń mieszkaniowych i przeznaczonych specjalnie dla rowerzystów pozwoli ten cel zrealizować. Jednocześnie podkreślić trzeba, że niniejsze opracowanie jest wstępem do dalszych badań dotyczących ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów. W badaniu zastosowano metodę analizy porównawczej. „Grupą zagrożeń” nazwano zbiór pojedynczych zagrożeń; przykładowo pod pojęciem grupy zagrożeń ogniowych (OG) należy rozumieć np. zagrożenia charakterystyczne dla FLeXA (pożar, uderzenie pioruna, eksplozja, upadek statku powietrznego) oraz huragan, trzęsienie ziemi itd. Grupy zagrożeń w niniejszej pracy są tożsame z ustawowym podziałem ubezpieczeń [Załącznik do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej 2015]. Analizie poddano produkty ubezpieczeniowe oferowane w Polsce, skupiając się na ubezpieczeniach mieszkaniowych oraz produktach przeznaczonych specjalnie dla rowerzystów. Pominięto analizę pojedynczych produktów ubezpieczeniowych, takich jak osobne ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) oraz osobne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym (OC). Produkty tego typu są jednym z elementów kompleksowej ochrony ubezpieczeniowej w ramach produktów mieszkaniowych i dedykowanych rowerzystom i to właśnie one będą przedmiotem wniosku o zmianę ustawy o NNW i OC. Aby wyodrębnić zagrożenia związane z użytkowaniem roweru z punktu widzenia eksperckiego, warto wskazać, w jaki sposób eksperci identyfikują ryzyko.

2. Ryzyko i metody jego identyfikacji

Na gruncie nauki nie wypracowano dotychczas jednolitej definicji ryzyka. Jest to pojęcie bogate znaczeniowo i wieloaspektowe, będące przedmiotem zainteresowania wielu dyscyplin naukowych, zarówno z obszaru nauk przyrodniczych, jak i społecznych. Ryzyko było i nadal jest przedmiotem refleksji wielu badaczy, a rezultaty dotychczasowych dokonań sprawiły, że K. Arrow otrzymał Nagrodę Nobla [Bernstein 1997, s. 178–180], co tylko potwierdza niezwykle fenomen i wagę kwestii ryzyka. Ryzyko jest ważnym pojęciem w nauce o ubezpieczeniach. Szeroko zostało ono opisane m.in. w publikacjach W. Ronki-Chmielowiec [1997, 2002], A. Śliwińskiego [2002], J. Michałaka [2004], I. Kwiecień [2010b], M. Serwach [2013] i wielu innych. Przy definiowaniu ryzyka często uwypukla się takie cechy, jak ewentualność stanu ocenianego negatywnie oraz niepewność zaistnienia [Lisowski 2010, s. 32]. Nie sposób pominąć dokonań A.H. Willeta [1901] i F.H. Knighta [1921]. Pierwszy z nich wprowadził rozróżnienie ryzyka i niepewności (ryzyko jest obiektywnym korelatem subiektywnej niepewności), natomiast drugi opublikował koncepcję niepewności mierzalnej (ryzyko) i niemierzalnej (niepewność *sensu stricto*). I. Pfeffer z kolei oddzielił niepewność od ryzyka. Stwierdził, że niepewność jest stanem umysłu

i powinna być mierzona stopniem wiary, natomiast ryzyko jest stanem świata będącym kombinacją hazardu i powinno być mierzone prawdopodobieństwem [1956, s. 42]. W. Warkało wskazał trzy definicje ryzyka ubezpieczeniowego [1971, s. 157]: ryzyko jako możliwość nastąpienia wypadku ubezpieczeniowego, ryzyko jako stopień prawdopodobieństwa nastąpienia wypadku ubezpieczeniowego, ryzyko jako ubezpieczony obiekt lub zbiór przedmiotów czy osób narażonych na uszkodzenie lub zniszczenie w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Stowarzyszenie American Risk and Insurance Association zdefiniowało natomiast ryzyko jako ubezpieczony przedmiot lub osobę lub jako niepewność co do nastąpienia określonego zdarzenia w warunkach istnienia dwóch lub więcej możliwości [1965, s. 4]. Duży wkład w teorię ryzyka mieli również E.J. Vaughan i T.M. Vaughan [2008, s. 13–17]. Rozpatrzyli oni ryzyko z sześciu perspektyw i zdefiniowali je jako: szansę nastąpienia straty, możliwość nastąpienia straty, niepewność, dyspersję rezultatów rzeczywistych i oczekiwanych, prawdopodobieństwo rezultatu innego niż oczekiwany oraz stan, w którym istnieje możliwość niekorzystnego odchylenia od oczekiwanego lub pożądanego rezultatu. Inną koncepcję ryzyka opracował J. Michalak. Określił on, że ryzyko odpowiada możliwemu, przyszłemu, nieakceptowanemu przez podmiot stanowi właściwości tego podmiotu. Podmiot ocenia ten stan jako negatywny w sposób subiektywny. Uznanie tego stanu za negatywny będzie prowadziło do tego, że nie będzie on przez podmiot akceptowany [Michalak 2009, s. 487]. Ryzyko jest więc subiektywnym i zindywidualizowanym dla jednostki wytworem obrazu sytuacji, której dany podmiot nie akceptuje – jest to ryzyko jako konstrukt [Łyskawa 2013, s. 124]. Badacz ten wyróżnił determinanty ryzyka wpływające na jego postrzeganie (wartości, wiedza, doświadczenie, determinacja społeczno-kulturowa, właściwości podmiotu) oraz determinanty realizacji ryzyka (zdarzenia losowe, działania własne lub osób trzecich, prawo, procesy ekonomiczne, społeczne, polityczne), które są przyczynami jego realizacji [Michalak 2009, s. 487].

Ze względu na to, że ryzyko jest ściśle związane z celem i przedmiotem działalności ubezpieczeniowej, posiada ono dla niej szczególną wartość. Wyróżniono więc następujące kategorie ryzyka, które są związane z działalnością ubezpieczeniową: ryzyko ubezpieczeniowe – związane z przedmiotem ubezpieczenia, ryzyko ubezpieczyciela – związane z funkcjonowaniem zakładu ubezpieczeń, ryzyko ubezpieczającego – wynikające z charakteru samej umowy ubezpieczenia. Występujące na rynku zmiany otoczenia ekonomicznego i prawnego (m.in. zmiany społeczne, demograficzne, zachodzące w sferze nowych technologii, regulacji prawnych) skutkują pojawieniem się nowych form ryzyka ubezpieczeniowego. Z tego powodu ubezpieczyciele muszą konstruować nowe produkty ubezpieczeniowe, które będą obejmować ochroną nowe ryzyka ubezpieczeniowe [Ronka-Chmielowiec 2017, s. 117–118].

Z punktu widzenia niniejszego opracowania warto wskazać, że ryzyko może być rozpatrywane w aspekcie subiektywnym lub obiektywnym. Zgodnie z E. Kowalewskim [1998, s. 27] ryzykiem subiektywnym nazywamy indywidualną ocenę szansy wystąpienia określonego rezultatu (straty), względnie niezależną od obiektywnego prawdopodobieństwa. To psychologiczna niepewność, która wynika z mentalnego

nastawienia jednostki konstatującej obecność ryzyka obiektywnego. Wskazuje się, że poziom ryzyka subiektywnego może być mierzony za pomocą stopnia wiary, że „coś” się stanie, czyli poziomem niepewności. Kowalewski zaznacza, że poziom ryzyka subiektywnego jest zależny od takich cech podmiotu, jak wiek, płeć, poziom wykształcenia czy inteligencja. Ryzykiem obiektywnym dla zakładu ubezpieczeń nazywa natomiast możliwy margines błędu w stosunku do wielkości oczekiwanych. To, co różni podejście subiektywne od obiektywnego, to również sposób, w jaki mierzy się ryzyko. W ujęciu obiektywnym ryzyko mierzone jest nie na bazie zindywidualizowanej percepcji jednostki (i wiary, że „coś” się wydarzy), ale w oparciu o miary rozproszenia, współczynnik wariancji [Kowalewski 1998, s. 28–29]. Ryzyko obiektywne podlega więc kwantyfikacji. Ekspersi trudniący się szacowaniem ryzyka w sposób profesjonalny polegają w toku oceny ryzyka na innych informacjach niż laicy. Ekspersi posiłkują się kalkulacjami probabilistycznymi i dostępnymi statystykami, natomiast laicy intuicją i doświadczeniem [Studenski 2004, s. 32]. Ekspersi posługujący się probabilistyczną perspektywą ryzyka traktują je jako umiejscowione na zewnątrz w stosunku do jednostki, czyli istniejące poza nią. Ryzyko rozumiane jest przez nich jako coś, co istnieje obiektywnie i jest kwantyfikowalne. Wyniki są traktowane jako obiektywne fakty i prawdy absolutne, które nie podlegają negocjacji [Trembaczowski 2008, s. 19]. Twórców produktów ubezpieczeniowych można uznać za ekspertów, którzy identyfikują zagrożenia w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i analiz (w sposób obiektywny), natomiast potencjalnych nabywców poszukujących ochrony można traktować jako laików, którzy identyfikują zagrożenia, polegając w głównej mierze na indywidualnych odczuciach (w sposób subiektywny).

Wskazuje się, że zawarcie umowy ubezpieczenia powinno zostać poprzedzone identyfikacją ryzyka ubezpieczeniowego. Zakłady ubezpieczeń stosują w tym celu różne metody. Jedną z nich jest analiza przeszłych szkód obiektu, który ma zostać ubezpieczony. Zastosowanie znajdują tutaj rachunek prawdopodobieństwa, statystyka matematyczna czy teoria procesów stochastycznych. Ubezpieczyciele współpracują także ze specjalistami z różnych branż, którzy posiadają najlepszą wiedzę niezbędną do identyfikacji ryzyka. W. Ronka-Chmielowiec do narzędzi identyfikacji ryzyka stosowanych przez zakłady ubezpieczeń zalicza m.in.: listy kontrolne zawierające kategorie ryzyka charakterystyczne dla danej działalności, kwestionariusze analizy ryzyka, systemy eksperckie, analizę dokumentów, wycenę nieruchomości, bazy danych dotyczące przebiegu i wysokości szkód, analizę kondycji finansowej dłużników opartą na sprawozdaniach finansowych, prognozy gospodarcze dotyczące konkretnej branży. Identyfikacja ryzyka z obszaru zagrożeń przyrodniczych opiera się w głównej mierze na analizie danych pozyskiwanych z instytucji specjalistycznych (meteorologicznych, hydrologicznych czy też sejsmologicznych) oraz naukowych. W sferze ubezpieczeń osobowych natomiast ubezpieczyciele identyfikują ryzyko na podstawie opracowań statystycznych i medycznych, dotyczących długości trwania życia lub występowania chorób [Ronka-Chmielowiec 2017, s. 118–119]. Z tego względu należy stwierdzić, że

eksperci ubezpieczeniowi stają się również specjalistami w sferze zagrożeń, dzięki czemu tworzone przez nich produkty ochronne są doskonałym źródłem wiedzy o potencjalnych zagrożeniach.

3. Ocena oferty produktowej zakładów ubezpieczeń dla rowerzystów

Rowerzyści mogą się ubezpieczyć w ramach produktów mieszkaniowych oraz produktów przeznaczonych dla cyklistów. W pierwszej kolejności rozpatrzona zostanie ochrona oferowana w ramach ubezpieczenia domu lub mieszkania.

Rower jest jednym z głównych przedmiotów ubezpieczenia rowerzysty. Ubezpieczyciele nie wyodrębniają jednak roweru jako indywidualnego przedmiotu ubezpieczenia. Jest on traktowany jako jeden z elementów wszystkich ruchomości domowych znajdujących się w domu. Suma ubezpieczenia (będąca limitem odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń) jest więc ustalana dla wszystkich ruchomości domowych bez wyodrębniania roweru. Wskazać należy, że w przypadku ubezpieczenia roweru w ramach ochrony domu/mieszkania jest on objęty ochroną od zagrożeń istotnych z punktu widzenia ubezpieczenia domu/mieszkania. Odpowiedzialność ubezpieczyciela w zakresie ochrony mienia będzie się więc ograniczać do utraty bądź zniszczenia roweru, np. w wyniku działania ognia, zalania, huraganu itp., w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia. Taki sposób ubezpieczenia roweru oferują wszyscy ubezpieczyciele działający na polskim rynku ubezpieczeń. Należy jednak pamiętać, że w takim przypadku ochrona nie będzie obejmować zniszczenia roweru np. w wyniku upadku podczas jazdy, zderzenia z innym uczestnikiem ruchu drogowego, przedmiotem lub zwierzęciem (z winy rowerzysty). Aby uzyskać taką ochronę, należałoby posiadać ubezpieczenie *casco*. Podkreślić trzeba także, że możliwość objęcia ochroną roweru uzależniona jest od zawarcia w towarzystwie ubezpieczeniowym umowy ubezpieczenia domu lub mieszkania.

Dla potencjalnego klienta ubezpieczenie roweru w ramach ruchomości domowych może nastroczać problemów związanych z samym procesem zakupu ubezpieczenia. Wymaga bowiem od ubezpieczającego bardzo dobrej znajomości produktu oraz umiejętności zakwalifikowania roweru jako składnika mienia ruchomego. Taka konstrukcja może nie być dla klienta przejrzysta. Osoba poszukująca ochrony roweru będzie mieć więc utrudnioną ścieżkę dotarcia do właściwego produktu, a co za tym idzie – jego zakupu. W takiej sytuacji pomocny może okazać się pośrednik ubezpieczeniowy, który wskaże odpowiednie ubezpieczenie, w tym przypadku w ramach oferty ubezpieczenia domu/mieszkania. Należy jednak pamiętać, że w dobie zmian związanych z dokonywaniem zakupów przez internet oraz coraz częstszym poszukiwaniem informacji o produktach w sieci „ukrycie” roweru pod pojęciem ruchomości domowych może się okazać dla klienta dużym wyzwaniem. Klient może takiego produktu nie odnaleźć, a co za tym idzie – nie kupić.

Ze względu na powyższe oraz z uwagi na rozkwit ruchu rowerowego w Polsce kwestia skomplikowanego procesu sprzedaży ubezpieczenia rowerów w ramach ubezpieczeń mieszkaniowych może wymagać wypracowania rozwiązań bardziej

intuicyjnych. Należy pamiętać również, że ochrona ruchomości jest ograniczona do lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, więc z punktu widzenia rowerzysty najprawdopodobniej może okazać się niewystarczająca. Rower nie będzie bowiem objęty ochroną od zagrożeń ogniowych poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia.

Celem artykułu nie jest jednak wskazanie hierarchii zagrożeń (które z nich są bardziej, a które mniej istotne), tylko ich identyfikacja. Wskazać więc trzeba, że kolejnym zagrożeniem z punktu widzenia rowerzysty jest odpowiedzialność cywilna. Ubezpieczenie OC chronić będzie rowerzystę w sytuacji, gdy wyrządzi on szkodę osobie trzeciej. Rowerzysta będzie odpowiadać za szkodę na zasadzie odpowiedzialności deliktowej. Uwagę należy tu zwrócić na wysokość potencjalnych roszczeń za szkody osobowe spowodowane przez cyclistę. Ze względu na brak limitu odpowiedzialności za szkody osobowe mogą być one bardzo wysokie. Wskazała na to I. Kwiecień [2010a, s. 1] w swojej pracy nad kulturą roszczeniową, pisząc: „W wielu krajach, w tym także w Polsce, obserwujemy w ostatnich latach wzrost ilości roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej, ich szerszy zakres, zwiększoną skuteczność oraz wyższy poziom przyznawanych odszkodowań i świadczeń”. Trwa również dyskusja dotycząca uregulowania działalności kancelarii odszkodowawczych. Powołując się na opinię Rzecznika Finansowego [2016], należy wskazać, że „większość ich przychodów pochodzi z uzyskiwania od ubezpieczycieli, wypłat w przypadku tzw. szkód osobowych”. Komisja Nadzoru Finansowego wydała *Rekomendacje dotyczące procesu ustalania i wypłaty zadośćuczynienia z tytułu szkody niemajątkowej z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych*. Rekomendacje nie dotyczą wprawdzie OC rowerzysty, jednak wskazują, że tematyka szkód osobowych w ubezpieczeniu OC jest kwestią ważną, która musiała zostać uregulowana przez KNF, w tym przypadku w odniesieniu do uczestników ruchu drogowego, jakimi są posiadacze pojazdów mechanicznych. Z powyższych względów należy uznać, że szkody osobowe w ubezpieczeniu OC rowerzysty (rowerzysta również jest uczestnikiem ruchu drogowego) mogą być jedną z bardziej istotnych grup zagrożeń rowerzysty.

Zdecydowana większość ubezpieczycieli oferujących ubezpieczenie domu/mieszkania umożliwia zawarcie takiej ochrony w ramach OC w życiu prywatnym. Podkreślić jednak trzeba, że na podstawie analizowanych ogólnych warunków ubezpieczenia ubezpieczyciele wyłączają swoją odpowiedzialność za szkody powstałe w wyniku uprawiania sportów wysokiego ryzyka, sportów wyczynowych oraz uprawiania sportu w sposób zawodowy. Ochroną nie będą więc objęte osoby należące do klubów sportowych, biorące udział w treningach oraz w zawodach, a także otrzymujące wynagrodzenie z tytułu udziału w imprezach kolarskich. Wyłączona jest także jazda rowerem, którą ubezpieczyciele definiują jako ekstremalną czy też wysokiego ryzyka. Zwrócić uwagę należy tutaj jednak na to, że każdy ubezpieczyciel może definiować sport ekstremalny, wysokiego ryzyka, wyczynowy czy zawodowy w nieco inny sposób. Z tego powodu kluczowe staje się umiejętne zinterpretowanie zapisów ogólnych warunków ubezpieczenia danego ubezpieczyciela.

Tabela 1. Oferta produktowa ubezpieczenia domu/mieszkania zakładów ubezpieczeń działających w Polsce w roku 2017

Zakład ubezpieczeń	OWU	OG	OC	Casco	NNW	ASS	KR	OP
Aviva TU Ogólnych S.A.	Twój dom	+	+	+	+	+	+	-
AXA Ubezpieczenia TUiR S.A.	Twoje miejsce	+	+	-	-	-	+	-
BZ WBK-Aviva TU Ogólnych S.A.	Locum Comfort	+	+	-	-	+	+	-
Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group	MÓJ DOM II	+	+	-	-	-	+	-
	RODZINA II	+	+	-	+	-	+	-
Concordia Polska TUW	Concordia Plus	+	+	-	+	-	+	+
Credit Agricole TU S.A.	Pakiet Dom	+	-	-	-	-	+	-
Generali TU S.A.	Generali, z myślą o domu	+	+	-	-	+	+	-
Gothaer TU S.A.	Cztery Kąty	+	+	-	+	-	+	+
InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group	Bezpieczny Dom	+	+	-	+	-	+	+
	Dom Max	+	+	-	+	+	+	+
Link4 TU S.A.	Dom	+	+	-	-	+	+	+
Proama (Generali TU S.A.)	OWU Mieszkaniowe	+	+	-	+	+	+	+
PZU S.A.	Dom	+	+	-	+	-	+	+
	Dom Plus	+	+	-	+	-	+	-
STU ERGO Hestia S.A.	Ergo 1	+	+	-	-	-	-	-
	Ergo 7	+	+	-	+	-	+	-
	Hestia 1	+	+	-	+	-	+	-
	Hestia 7	+	+	-	+	-	+	+
	Mój Dom	+	-	-	-	-	-	-
	Dla mieszkań i domów jednorodzinnych	+	-	-	-	-	+	-
TU Europa S.A.	Spokojny Dom	+	+	-	-	-	+	-
TU INTER Polska S.A.	Inter Lokum	+	+	-	+	+	+	+
TUiR Allianz Polska S.A.	Bezpieczny Dom	+	+	-	-	-	+	+
	Bezpieczny Dom Plus	+	+	-	-	-	+	+
TUiR Warta S.A.	Warta Dom	+	+	+	+	+	+	-
	Warta Dom Komfort	+	+	+	+	+	+	-
TUW Pocztove	Bezpieczny Dom	+	+	-	+	-	+	-
TUW SKOK	OWU Mieszkań i domów jednorodzinnych	+	+	-	+	-	+	-
TUW „TUW”	Bezpieczna rodzina	+	+	-	+	-	+	+
TUZ TUW	OWU domów jednorodzinnych i mieszkań	+	+	-	+	-	+	+
UNIQA TU S.A.	Twój Dom Plus – Dom i szczęście	+	+	-	+	-	+	+

Legenda (Tabele 1 i 3): OG – ogień i inne zdarzenia losowe, OC – odpowiedzialność cywilna deliktowa, NNW – następstwa nieszczęśliwych wypadków, ASS – *assistance*, KR – zagrożenia kradzieżowe, OP – ochrona prawna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnych warunków ubezpieczeń analizowanych zakładów ubezpieczeń.

Takie same kategorie wyłączeń charakterystycznych dla rowerzystów, a dotyczących ubezpieczenia OC w życiu prywatnym, odnoszą się też do ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW). Nie jest to jednak standardowe ubezpieczenie w ramach ochrony domu/mieszkania, dlatego też w wielu przypadkach rowerzysta będzie zmuszony do wykupienia osobnego ubezpieczenia NNW. Ze względu na to, że jazda rowerem należy do czynności życia prywatnego, trzeba podkreślić, że rowerzysta również będzie mieć możliwość ubezpieczenia ochrony prawnej. Zakres ochrony w tych produktach jest kształtowany jednak w różny sposób. Wskazać należy także, że ubezpieczyciele działający w Polsce rzadko oferują usługi *assistance* dla rowerzystów w obrębie ubezpieczeń mieszkaniowych. Warto też zaznaczyć, że oferty ubezpieczycieli w zakresie *assistance* bardzo się od siebie różnią. Przykładowo niektóre zakłady ubezpieczeń w ramach świadczeń będą organizować transport uszkodzonego roweru, inne zaś skupią się tylko na informowaniu rowerzysty o dostępnych punktach naprawy uszkodzonego roweru. Poniżej zaprezentowano ofertę produktową ubezpieczenia domu/mieszkania, na mocy której rowerzysta może objąć ochroną zagrożenia związane z użytkowaniem roweru.

Na polskim rynku ubezpieczeń mieszkaniowych wyodrębniono 32 produkty ochronne. Ochrona roweru od zagrożeń ogniowych jest oferowana na mocy wszystkich dostępnych produktów ubezpieczenia domu/mieszkania. W ramach trzech produktów nie można objąć ochroną odpowiedzialności cywilnej rowerzysty, natomiast tylko trzy produkty posiadają w zakresie ochronę roweru od zagrożeń typu *casco*. Warto podkreślić, że jeden produkt obejmujący ochroną zagrożenia *casco* jest oferowany przez Aviva TU Ogólnych S.A., natomiast dwa pozostałe są oferowane przez TUiR Warta S.A. Ogółem 20 ubezpieczycieli obejmuje ochroną następstwa nieszczęśliwych wypadków rowerzystów. Na polskim rynku ubezpieczeń mieszkaniowych znaleźć można dziewięć ofert usług *assistance* dla rowerzysty. Zagrożenia kradzieżowe nie znajdują się w zakresie oferowanej ochrony dwóch produktów ubezpieczeniowych. Natomiast rowerzyści mogą ubezpieczyć ochroną prawną na mocy 14 produktów.

Kolejnym ważnym aspektem budowania solidnej ochrony rowerzysty są ubezpieczenia kradzieżowe. Podkreślić trzeba, że praktycznie wszyscy ubezpieczyciele je oferują. Aby jednak ukazać w pełni ich istotę, należy rozróżnić poszczególne zagrożenia kradzieżowe. Wyodrębnić można więc kradzież z włamaniem, kradzież zwykłą oraz rabunek (lub rozbój, napad uliczny). Autor nie będzie przytaczać tutaj pełnych definicji kradzieżowych zaczerpniętych z kodeksu karnego bądź z ogólnych warunków ubezpieczenia. Wypada jednak zaznaczyć, że w różnych zakładach ubezpieczeń mogą być one nieco inaczej interpretowane – zgodnie z przyjętymi ogólnymi

warunkami ubezpieczenia. Ujmując rzecz bardzo ogólnie, kradzież z włamaniem odnosi się do kradzieży, która cechuje się pokonaniem zabezpieczeń (np. kradzież roweru z domu po wcześniejszym wyłamaniu drzwi wejściowych). Kradzież zwykła zaś odnosić się będzie do sytuacji, w których kradzież nastąpiła bez pokonywania zabezpieczeń (np. kradzież roweru nieprzywiązanego do stojaka na rowery). Rabunek (rozbój) natomiast jest to kradzież mienia z użyciem siły (np. kradzież roweru po wcześniejszym pobiciu rowerzysty). Zagrożenia kradzieży zwykłej oraz rabunku mogą mieć miejsce zarówno w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, jak i poza nią. Zagrożenie kradzieży z włamaniem natomiast przypisane jest do lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia. W przypadku kradzieży roweru po pokonaniu zabezpieczeń poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia przytoczone wcześniej definicje kradzieżowe okazują się niewystarczające, by objąć ochroną tego typu zagrożenie. Nie jest to bowiem kradzież z włamaniem, która powinna posiadać znamiona pokonania zabezpieczeń „do pomieszczenia”. Nie jest to również „kradzież zwykła”, gdyż cechuje się ona pokonaniem zabezpieczeń (np. kłódki, zapiecia). Z tego powodu autor wyróżnił kolejną kategorię ryzyka kradzieżowego odnoszącą się do roweru – „kradzieży po pokonaniu zabezpieczeń” (poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia). Wskazać więc należy, że w ramach wszystkich produktów mieszkaniowych (z wyjątkiem dwóch) możliwe jest zawarcie umowy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem. Zakłady ubezpieczeń stosują jednak ograniczenie co do miejsca odpowiedzialności za potencjalne szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem, oferując ochronę wyłącznie w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia. Tylko w jednym produkcie mieszkaniowym potencjalny klient znajdzie ochronę roweru od kradzieży po pokonaniu zabezpieczeń poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia (np. kradzieży roweru w wyniku pokonania prawidłowo przymocowanego zabezpieczenia do stojaka na rowery). Dodać należy, że praktycznie wszyscy ubezpieczyciele obejmują ochroną również rabunek roweru (lub rozbój) w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia. Niewielu jednak, bo tylko dziewięciu, odpowiada za kradzież roweru w wyniku rabunku poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia (rozboju poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia lub napadu ulicznego). Wskazać również należy, że w ramach badanych produktów mieszkaniowych ubezpieczyciele nie obejmują ochroną kradzieży zwykłej roweru poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia. Bardzo rzadko, bo tylko w pięciu produktach, odpowiadają oni za kradzież zwykłą w miejscu ubezpieczenia. Szczegółowa oferta produktów ubezpieczeniowych obejmujących ochroną skutki realizacji zagrożeń kradzieżowych została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Warto dodać, że niektórzy ubezpieczyciele na bazie produktów mieszkaniowych umożliwiają włączenie klauzul dodatkowych zapewniających ochronę od aktów wandalizmu, dewastacji, co również może być ważnym elementem ochrony ubezpieczeniowej rowerzysty.

Tabela 2. Oferta produktów ubezpieczeniowych domu/mieszkania, zakładów ubezpieczeń działających w Polsce w roku 2017 – zagrożenia kradzieżowe

Zakład ubezpieczeń	OWU	Kradzież z włamaniem	Kradzież po pokonaniu zabezpieczeń	Kradzież zwykła		Rabunek (napad uliczny, rozbój)	
		ZDP	PDP	ZMU	PMU	WMU	PMU
Aviva TU Ogólnych S.A.	Twój dom	+	+	+	-	+	+
AXA Ubezpieczenia TUiR S.A.	Twoje miejsce	+	-	+	-	+	-
BZ WBK-Aviva TU Ogólnych S.A.	Locum Comfort	+	-	-	-	+	+
Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group	MÓJ DOM II	+	-	+	-	+	-
	RODZINA II	+	-	-	-	+	-
Concordia Polska TUW	Concordia Plus	+	-	-	-	+	-
Credit Agricole TU S.A.	Pakiet Dom	+	-	-	-	+	-
Generali T.U. S.A.	Generali, z myślą o domu	+	-	-	-	+	+
Gothaer TU S.A.	Cztery Kąty	+	-	-	-	+	-
InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group	Bezpieczny Dom	+	-	-	-	+	-
	Dom Max	+	-	+	-	+	+
Link4 TU S.A.	Dom	+	-	-	-	+	-
Proama (Generali T.U. S.A.)	OWU Mieszkańowe	+	-	-	-	+	-
PZU S.A.	Dom	+	-	-	-	+	+
	Dom Plus	+	-	-	-	+	+
STU ERGO Hestia S.A.	Ergo 1	-	-	-	-	-	-
	Ergo 7	+	-	-	-	+	-
	Hestia 1	+	-	-	-	+	-
	Hestia 7	+	-	-	-	+	-
	Mój Dom	-	-	-	-	-	-
	Dla mieszkań i domów jednorodzinnych	+	-	-	-	+	-
TU Europa S.A.	Spokojny Dom	+	-	-	-	+	-
TU INTER Polska S.A.	Inter Lokum	+	-	-	-	+	-
TUiR Allianz Polska S.A.	Bezpieczny Dom	+	-	-	-	+	-
	Bezpieczny Dom Plus	+	-	-	-	+	-
TUiR Warta S.A.	Warta Dom	+	-	-	-	+	+
	Warta Dom Komfort	+	-	-	-	+	+
TUW Pocztove	Bezpieczny Dom	+	-	-	-	+	+
TUW SKOK	OWU Mieszkań i domów jednorodzinnych	+	-	-	-	+	-
TUW „TUW”	Bezpieczna rodzina	+	-	-	-	+	-
TUZ TUW	OWU domów jednorodzinnych i mieszkań	+	-	-	-	+	-
UNIQA TU S.A.	Twój Dom Plus – Dom i szczęście	+	-	+	-	+	-

Legenda (Tabele 2 i 4): ZDP – z domu (pomieszczenia), PDP – poza domem (pomieszczeniem), ZMU – z lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, PMU – poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia, WMU – w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnych warunków ubezpieczeń analizowanych zakładów ubezpieczeń.

Drugą grupą produktów są te tworzone z myślą o konkretnej grupie odbiorców². Cechują się one tym, że są przygotowane specjalnie dla rowerzystów, więc powinny odpowiadać na ich potrzeby ochronne. Warto dodać, że mogą być one nabywane bez konieczności ubezpieczenia domu/mieszkania. Przedmiotem badania są tylko te produkty ubezpieczeniowe, które są powszechnie dostępne dla wszystkich potencjalnie zainteresowanych.

Tabela 3. Oferta produktowa ubezpieczeń przeznaczonych dla rowerzystów, oferowanych w Polsce w roku 2017

Zakład ubezpieczeń	OWU	OG	OC	Casco	NW	ASS	KR	OP
Aviva TU Ogólnych S.A.	Koło za kołem	+	+	+	+	+	+	-
Europ Assistance S.A.	Pomoc rowerowa	-	+	-	+	+	+	-
Klikochron – AWP P&C S.A. Oddział w Niemczech	Klikochron dla rowerów zwykłych i elektrycznych	-	-	+	-	-	+	-
Proama (Generali T.U. S.A.)	Pakiet Rowerzysty	-	+	-	+	+	-	-
PZU S.A.	Bezpieczny rowerzysta	+	+	+	+	-	+	-
TU Europa	Ubezpieczenie rowerzysty	-	+	-	+	+	-	-
TUW „TUW”	Bezpieczny rowerzysta	+	+	+	+	-	+	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnych warunków ubezpieczeń analizowanych zakładów ubezpieczeń.

Tak więc wyróżniamy siedem ofert przeznaczonych dla rowerzystów. Wskazać trzeba, że aż czterech na siedmiu ubezpieczycieli nie przewiduje ochrony roweru od zagrożeń ogniowych, takich jak pożar, zalanie, huragan itp. Koniecznie trzeba zwrócić uwagę na to, że tylko jeden ubezpieczyciel nie oferuje ochrony w zakresie odpowiedzialności cywilnej rowerzysty. W zakresie ochrony czterech badanych produktów jest *casco*, w jednym nie ma NNW. Ubezpieczyciele oferują usługi *assistance* na mocy trzech produktów, ale trzeba podkreślić, że – podobnie jak w produktach mieszkaniowych – w odmienny sposób określają zakres odpowiedzialności tych usług. Pięć na siedem produktów obejmuje ochroną zagrożenia kradzieżowe, które zostaną poniżej bliżej omówione. Niewątpliwie są one istotnym elementem

² Analiza nie obejmuje produktów ochronnych przygotowanych przez zakłady ubezpieczeń dla sieci sklepów (jak Tesco, Auchan, itp.).

ochrony rowerzysty, a ich brak uniemożliwia skorzystanie z pełnej ochrony. PZU S.A. oraz TUW „TUW” na potrzeby ochrony cyklistów wprowadzają ponadto do swoich produktów odpowiedzialność za szkody w bagażu podróznym oraz wyposażeniu dodatkowym, natomiast Aviva TU Ogólnych S.A. w wyposażeniu, co stanowi atut tych ubezpieczeń. Żaden z ubezpieczycieli nie oferuje jednak ochrony prawnej rowerzysty.

Analizując zagrożenia kradzieżowe w ofertach przeznaczonych dla rowerzystów, trzeba stwierdzić, że cztery na siedem produktów obejmuje swoim zakresem kradzież roweru z włamaniem z lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia. W trzech przypadkach odpowiedzialność ta jest również rozszerzona o kradzież po pokonaniu zabezpieczeń poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia, co jest przewagą zakresową względem pozostałych towarzystw ubezpieczeniowych oferujących produkty dla rowerzystów. Wskazać trzeba, że czterech na siedmiu ubezpieczycieli umożliwia ubezpieczenie roweru od rabunku, zarówno w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, jak i poza nią. Tylko dwóch ubezpieczycieli obejmuje ochroną kradzież zwykłą roweru z lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, żaden natomiast nie chroni od kradzieży zwykłej poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia. Podkreślić należy, że żaden produkt przeznaczony dla rowerzystów nie obejmuje ochroną wszystkich kategorii zagrożeń kradzieżowych związanych z użytkowaniem roweru. W kontekście rozwijającego się rynku ubezpieczeń rozszerzenie przez ubezpieczycieli ochrony o zagrożenia związane z użytkowaniem roweru przez rowerzystę może stanowić o wypracowaniu przewagi konkurencyjnej względem pozostałych ubezpieczycieli.

Tabela 4. Oferta produktów ubezpieczeniowych przeznaczonych dla rowerzystów, oferowanych w Polsce w roku 2017 – zagrożenia kradzieżowe

Zakład ubezpieczeń	OWU	Kradzież z włamaniem	Kradzież po pokonaniu zabezpieczeń	Kradzież zwykła		Rabunek (napad uliczny, rozbój)	
		ZDP	PDP	ZMU	PMU	ZMU	PMU
Aviva TU Ogólnych S.A.	Koło za kołem	+	+	+	-	+	+
Europ Assistance S.A.	Pomoc rowerowa	+	-	-	-	-	-
Klikochron – AWP P&C S.A. Oddział w Niemczech	Klikochron dla rowerów zwykłych i elektrycznych	+	+	+	-	+	+
Proama (Generali T.U. S.A.)	Pakiet Rowerzysty	-	-	-	-	-	-
PZU S.A.	Bezpieczny rowerzysta	-	-	-	-	+	+
TU Europa S.A.	Ubezpieczenie rowerzysty	-	-	-	-	-	-
TUW TUW	Bezpieczny rowerzysta	+	+	-	-	+	+

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnych warunków ubezpieczeń analizowanych zakładów ubezpieczeń.

4. Identyfikacja grup zagrożeń przez ekspertów tworzących produkty ubezpieczeniowe – wnioski

Powołując się na przeprowadzone badanie polskiego rynku ubezpieczeń mieszkaniowych i przeznaczonych dla rowerzystów, z punktu widzenia ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów, należy wskazać, że eksperci tworzący produkty ubezpieczeniowe w zakładach ubezpieczeń zidentyfikowali grupy zagrożeń w różnych obszarach użytkowania roweru przez rowerzystę. Wskazano na grupy zagrożeń dotyczące mienia (rower, wyposażenie dodatkowe, bagaż, rzeczy osobiste poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia), odpowiedzialności cywilnej, zdrowia i życia czy też usług *assistance* oraz ochrony prawnej. Wyróżniono więc następujące grupy zagrożeń:

- od ognia i innych zdarzeń losowych,
- kradzieżowe, w tym:
 - kradzieży z włamaniem (w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia),
 - kradzieży po pokonaniu zabezpieczeń (poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia),
 - kradzieży zwykłej – w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia oraz poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia,
 - rabunku (rozboju, napadu ulicznego) – w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia oraz poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia,
- *casco*,
- odpowiedzialności cywilnej,
- następstw nieszczęśliwych wypadków,
- usługi *assistance*,
- ochrony prawnej,
- klauzule dodatkowe:
 - wandalizmu,
 - dewastacji.

Określenie konkretnych zagrożeń w ramach powyższych grup, w oparciu o analizę polskiego rynku ubezpieczeń mieszkaniowych i przeznaczonych do ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów, może okazać się niezwykle interesujące (przykładowo warto zbadać, jaki jest szczegółowy zakres ochrony oferowany przez ubezpieczycieli w ramach usługi *assistance*). Jednocześnie stwierdzić należy, że z powodu obszerności analizy określenie konkretnych zagrożeń w ramach wskazanych grup wykracza poza cel niniejszego artykułu i wymaga odrębnego opracowania, które może stać się ciekawą kontynuacją niniejszych badań nad identyfikacją zagrożeń przez ekspertów tworzących produkty ubezpieczeniowe.

5. Zakończenie

Korzyści prozdrowotne użytkowania roweru [Leszczyńska 2013] oraz rozbudowywana infrastruktura rowerowa w postaci systemów roweru miejskiego w polskich

miastach z pewnością zachęcają do jazdy rowerem. Potwierdzają to dane Głównego Urzędu Statystycznego, według których jazdę rowerem zadeklarowało w 2016 r. aż 71,5% członków gospodarstw domowych [GUS 2017]. Można przypuszczać, że wzrost liczby rowerzystów na drogach skutkuje wzrostem liczby wypadków drogowych z ich udziałem. Obrazują to dane Komendy Głównej Policji – w 2016 r. rowerzyści byli trzecią grupą pod względem liczby ofiar wypadków drogowych (za osobami poruszającymi się pojazdami osobowymi i pieszymi). Łączna liczba ofiar wśród rowerzystów wyniosła w 2016 r. 4020 osób, z czego 220 zabitych i 3800 rannych. Rowerzyści stanowili również trzecią grupę pod względem liczby spowodowanych szkód (za kierowcami pojazdów osobowych i ciężarowych) w ruchu drogowym. Spowodowali oni 1546 wypadków drogowych, w których zginęło 119 osób, a 1481 zostało rannych [Komenda Główna Policji 2017, s. 29, 36]. W związku z tym istnieje potrzeba ochrony ubezpieczeniowej rowerzystów. Istotna wydaje się więc identyfikacja przez ekspertów tworzących produkty ubezpieczeniowe grup zagrożeń związanych z użytkowaniem roweru. Na podstawie przeprowadzonego badania polskiego rynku ubezpieczeń mieszkaniowych oraz tych przeznaczonych dla rowerzystów zidentyfikowano następujące grupy zagrożeń związanych z użytkowaniem roweru: od ognia i innych zdarzeń losowych, kradzieżowe (kradzieży z włamaniem z lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia, kradzieży po pokonaniu zabezpieczeń poza lokalizacją wskazaną w umowie ubezpieczenia, kradzieży zwykłej w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia lub poza nią, rabunku w lokalizacji wskazanej w umowie ubezpieczenia lub poza nią), *casco*, odpowiedzialności cywilnej, następstw nieszczęśliwych wypadków, *assistance*, ochrony prawnej, a także zagrożenia aktami wandalizmu lub dewastacji. Podkreślić trzeba także, że przeprowadzona analiza jest wstępem do dalszych badań nad ochroną ubezpieczeniową rowerzysty.

Bibliografia

- American Risk and Insurance Association, 1965, *Bulletin of the Commission on Insurance Terminology of the American Risk and Insurance Association*, t. 1, nr 2.
- Aviva TU Ogólnych S.A., 2017a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Twój dom* – NR 1/2017, przyjęte uchwałą Zarządu Avivy z dnia 21.06.2017 r.
- Aviva TU Ogólnych S.A., 2017b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Koło za kołem* – NR 2/2017, przyjęte uchwałą Zarządu Avivy z dnia 28.06.2017 r.
- AXA Ubezpieczenia TUiR S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Twoje miejsce*, zatwierdzone uchwałą Zarządu AXA Ubezpieczenia TUiR S.A. nr 1/12/10/2017 z dnia 12 października 2017 r.
- Bernstein P.L., 1997, *Przeciw bogom. Niezwykłe dzieje ryzyka*. WIG Press, Warszawa.
- BZ WBK–Aviva TU Ogólnych S.A., 2017, *Ogólne Warunki Locum Comfort – LCC/IND/17/07/2017*, przyjęte uchwałą Zarządu BZ WBK–Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna z dnia 28.03.2017 r.

Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group, 2017a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia COMPENSA MÓJ DOM II (19050)*, zatwierdzone przez Zarząd Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group uchwałą nr 1/04/2017 z dnia 6 kwietnia 2017 r.

Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group, 2017b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia COMPENSA RODZINA II (19044)*, zatwierdzone przez Zarząd Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group uchwałą nr 79/2014 z dnia 25 września 2014 roku uwzględniającą zmiany z aneksów do OWU zatwierdzonych przez Zarząd: uchwałą nr 63/2015 z dnia 12 maja 2015 roku i mających zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 czerwca 2016 roku, uchwałą nr 195/2015 z dnia 17 listopada 2015 roku i mających zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 roku, uchwałą nr 257/2015 z dnia 21 grudnia 2015 roku i mających zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 roku, uchwałą nr 2/12/2016 z dnia 5 grudnia 2016 roku i mających zastosowanie do umów zawieranych od dnia 10 stycznia 2017 roku oraz uchwałą nr 2/04/2017 z dnia 6 kwietnia 2017 roku i mających zastosowanie do umów zawieranych od dnia 14 kwietnia 2017 roku.

Concordia Polska T.U.W., 2016, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Concordia Plus – CPLUS/OWU/16/07*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu Concordia Polska T.U.W. z dnia 15 czerwca 2016 r.

Credit Agricole TU S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pakiet Dom – PD-2017-V3*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu Credit Agricole Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Nr 17/P/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r.

Europa ASSISTANCE S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pomoc rowerowa*, obowiązujące od dnia 10.01.2017 r.

Generali T.U. S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Generali, z myślą o domu*, przyjęte uchwałą Zarządu Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. i obowiązujące od dnia 24 października 2017 r.

Gothaer TU S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia „Cztery Kąty”/2017/1*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu Gothaer TU S.A. nr 125/17 z dnia 5 września 2017 r.

GUS, 2017, *Uczestnictwo w sporcie i rekreacji ruchowej w 2016 roku*, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/kultura-turystyka-sport/sport/uczestnictwo-w-sporcie-i-rekreacji-ruchowej-w-2016-r-,4,3.html> (dostęp: 7.03.2018).

InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group, 2015a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny Dom – IR/WU/BD/MI*, zatwierdzone uchwałą nr 01/08/12/2015 Zarządu InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group z dnia 08 grudnia 2015 r.

InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group, 2015b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Dom Max – IR/WU/DM/M9*, zatwierdzone uchwałą nr 03/06/06/2017 Zarządu InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group z dnia 06.06.2017 r.

Klikochron – AWP P&C S.A. Oddział w Niemczech, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Klikochron dla rowerów zwykłych i elektrycznych*, aktualne na dzień 1 stycznia 2017 r.

KNF, 2016, *Rekomendacje dotyczące procesu ustalania i wypłaty zadośćuczynienia z tytułu szkody niemajątkowej z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych*, https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/regulacje_i_praktyka/rekomendacje_i_wytuczne/sektor_ubezpieczeniowy/Rekomendacje/proces_ustalania_i_wypłaty_zadoscuczynienia_z_tytułu_szkody_niemajątkowej (dostęp: 7.03.2018)

Knight F.H., 1921, *Risk, Uncertainty and Profit*, Houghton Mifflin Company, Boston.

- Komenda Główna Policji, 2017, *Wypadki drogowe w Polsce w 2016 roku*, <http://statystyka.policja.pl/st/ruch-drogowy/76562,Wypadki-drogowe-raporty-roczne.html> (dostęp: 8.03.2018).
- Kowalewski E., 1998, *Ryzyko w działalności człowieka i możliwości jego ograniczenia*, [w:] Sangowski T. (red.), *Ubezpieczenia gospodarcze*, Poltext, Warszawa, s. 17–55.
- Kwiecień I., 2010a, *Kultura roszczeniowa – dynamika zjawiska w kontekście odpowiedzialności cywilnej i ubezpieczeń*, „Rozprawy Ubezpieczeniowe” nr 2(9), s. 7–20.
- Kwiecień I., 2010b, *Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem działalności gospodarczej*, C.H. Beck, Warszawa.
- Leszczyńska A., 2013, *Sport to zdrowie! Refleksje o aktywności fizycznej Polaków*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Sociologica” nr 45, s. 179–189.
- Link4 TU S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Dom*, zatwierdzone przez Zarząd Link4 w dniu 14 grudnia 2017 r.
- Lisowski J., 2010, *Specyfika gospodarki finansowej ubezpieczycieli kredytu kupieckiego w Polsce*, Wyd. UE w Poznaniu, Poznań.
- Łyskawa K., 2013, *W poszukiwaniu optymalnego pojęcia ryzyka w standardzie zarządzania ryzykiem*, „Zarządzanie i Finanse” t. 2, nr 5, s. 121–133.
- Michalak J., 2004, *Refleksje nad pojęciem ryzyka*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” nr 11, z. 1, s. 119–131.
- Michalak J., 2009, *Ryzyko społeczne a ochrona ubezpieczeniowa – kilka propozycji nieortodoksyjnych*, [w:] Handschke J. (red.), *Studia ubezpieczeniowe*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu” nr 127, s. 481–492.
- Pfeffer I., 1956, *Insurance and Economic Theory*, Homewood, Illinois.
- Proama, 2015, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Pakiet Rowerzysta – 012a4mw002*, zatwierdzone uchwałą nr GNL/5/2/11/2015.
- Proama, 2016, *Ogólne Warunki Ubezpieczeń Mieszkaniowych – 03a5da008*, zatwierdzone uchwałą Zarządu nr GNL/ob./5/12/2016 z dnia 6.12.2016 r.
- PZU SA, 2007, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny rowerzysta – PZU SA 7224/IV/A*, ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/353/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/14/2011 z dnia 13 stycznia 2011 r. oraz uchwałą nr UZ/21/2012 z dnia 20 stycznia 2012 r., wraz ze zmianami ustalonymi uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/393/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.
- PZU SA, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Dom – PZU SA 5A02/V*, ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/261/2017 z dnia 13 września 2017 r.
- PZU SA, 2012, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Dom Plus – PZU SA 5197/I*, ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/34/2012 z dnia 31 stycznia 2012 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/393/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.
- Ronka-Chmielowiec W., 1997, *Ryzyko w ubezpieczeniach – metody oceny*, Wyd. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław.
- Ronka-Chmielowiec W. (red.), 2002, *Ubezpieczenia. Rynek i ryzyko*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.

- Ronka-Chmielowiec W., 2017, *Ryzyko ubezpieczeniowe – współczesne wyzwania dla zakładów ubezpieczeń*, [w:] Szymańska A. (red.), *Ubezpieczenia i finanse. Rozwój i perspektywy*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 117–130.
- Rzecznik Finansowy, 2016, *Rzecznik Finansowy chce lepszej ochrony poszkodowanych w wypadkach*, https://rf.gov.pl/sprawy-biezace/Rzecznik_Finansowy_chce_lepszej_ochrony_poszkodowanych_w_wypadkach__22310 (dostęp: 7.03.2018).
- Serwach M. (red.), 2013, *Ryzyko ubezpieczeniowe: wybrane zagadnienia teorii i praktyki*. Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- STU ERGO Hestia SA, 2016a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Dla mieszkań i domów jednorodzinnych – C-MDJ-01/16*, obowiązujące od dnia 24 stycznia 2016 r.
- STU ERGO Hestia SA, 2016b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Ergo 1 – KS013/1606*, obowiązujące od dnia 13 czerwca 2016 r.
- STU ERGO Hestia SA, 2016c, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Ergo 7 – KS015/1606*, obowiązujące od dnia 13 czerwca 2016 r.
- STU ERGO Hestia SA, 2016d, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Hestia 1 – C-H1-01/16*, obowiązujące od dnia 24 stycznia 2016 r.
- STU ERGO Hestia SA, 2016e, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Hestia 7 – C-H7-01/16*, obowiązujące od dnia 24 stycznia 2016 r.
- STU ERGO Hestia SA, 2016f, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mój Dom – GR/OW008/1606*, obowiązujące od dnia 13 czerwca 2016 r.
- Studenski R., 2004, *Ryzyko i ryzykowanie*, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- Śliwiński, A., 2002, *Ryzyko ubezpieczeniowe*, Poltext, Warszawa.
- TNS Polska, 2015, *Raport z badania TNS Polska, Aktywność sportowa Polaków*, <http://sportowa.warszawa.pl/aktualnosci/badania-raport-aktywno-sportowa-polak-w-ix2015-r> (dostęp: 8.03.2018).
- Trembaczowski Ł., 2008, *Zaufanie i ryzyko w doświadczeniu przedsiębiorców: studium socjologiczne*, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- TU Europa S.A., 2015a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Spokojny Dom – OWU/08/99111/2015/M*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu TU Europa S.A. nr 19/12/15 z dnia 11 grudnia 2015 r.
- TU Europa S.A., 2015b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Ubezpieczenie rowerzysty – OWU/01/99929/2015/M*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. nr 10/12/15 z dnia 08.12.2015 r.
- TU INTER Polska S.A., 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Inter Lokum OWU|lo-kum|21/2017|1.0.*, przyjęte na mocy uchwały Zarządu INTER Polska nr 21/2017 z dnia 30.05.2017 r.
- TUiR Allianz Polska S.A., 2015a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny Dom – MIBD-O04 06/16*, zatwierdzone uchwałą Zarządu TUiR Allianz Polska S.A. nr 247/2015 z dnia 08 grudnia 2015 r.
- TUiR Allianz Polska S.A., 2015b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny Dom Plus – MIBDP-O04 06/16*, zatwierdzone uchwałą Zarządu TUiR Allianz Polska S.A. nr 247/2015 z dnia 08 grudnia 2015 r.
- TUiR Warta S.A., 2017a, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Warta Dom – Warta-C7170*, mające zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 marca 2017 r.

- TUiR Warta S.A., 2017b, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Warta Dom Komfort – Warta-C7180*, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 marca 2017 r.
- TUW Pocztove, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny Dom*, zatwierdzone Uchwałą nr 04 Zarządu Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 04.01.2017 r.
- TUW SKOK, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mieszkań i domów jednorodzinnych – OW/045/6*, uchwalone przez Zarząd TUW SKOK w dniu 16 stycznia 2017 r.
- TUW „TUW”, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczna rodzina – WU-16.07*, zgodnie z Uchwałą Zarządu TUW „TUW” nr 264/16 z dnia 12 grudnia 2016 r. oraz Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 3/17 z dnia 25 stycznia 2017 r.
- TUW „TUW”, 2015, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Bezpieczny rowerzysta – WU-42.00*, zgodnie z Uchwałą nr 20/15 Zarządu TUW „TUW” z dnia 27 lutego 2015 r. oraz Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUW „TUW” nr 9 /15 z dnia 9 marca 2015 r.
- TUZ TUW, 2017, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań – TUZTUW/OWU/DIM/209/01.11.2008/DUR*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUZ TUW z dnia 24 maja 2017 r.
- UNIQA TU S.A., 2015, *Ogólne Warunki Ubezpieczenia Twój DOM Plus – Dom i szczęście – UNIQA wz. 651*, zatwierdzone Uchwałą Zarządu UNIQA TU S.A. z dnia 28.12.2015 r.
- Vaughan E.J., Vaughan T.M., 2008, *Fundamentals of Risk and Insurance*, John Wiley & Sons, New York.
- Warkało W. (red.), 1971, *Ubezpieczenia majątkowe. Ochrona ubezpieczeniowa mienia społecznego*, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Willett A.H., 1901, *The economic theory of risk and insurance*, The University of Pennsylvania Press, Philadelphia.
- Załącznik do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Dz. U. z 2015 r., poz. 1844.

*The identification of the bike using
– related threats by the insurance experts*

Abstract. In recent years, the number of cyclists in Poland has increased. This in turn results in a greater number of road accidents with their participation. From the point of view of cyclist insurance, it seems crucial to identify groups of insurance risks that may occur when using a bicycle. According to the theory of risk, experts perceive risk objectively, which means on the basis of the available statistics and the “best knowledge”. The identification has been made based on the knowledge of the insurance experts included in the insurance products they created. The author used a comparative analysis of the insurance housing products and the ones dedicated to cyclists (available) on the Polish insurance market. The effect of the conducted research is to identify groups of fire-related risks, other risks such as theft, casco, civil liability, personal accident, assistance, legal protection, as well as the risk of vandalism and devastation.

Keywords: risk, cyclist, expert, insurance.

JEL Codes: G22.